

Fedor Gömöry, 25.09.2015

Na pôvodne definovanú otázku „Potrebujeme spoločenské vedy?“ je triviálna odpoveď „áno“, preto som si ju trochu upravil a budem odpovedať na otázku „Potrebujeme na Slovensku spoločenských vedcov?“. Aj na túto otázku odpovedám „áno“, potrebujeme ich z dvoch dôvodov:

Prvý dôvod je naša povinnosť prispievať k pokroku v poznávaní sveta okolo nás. To majú na starosti vedci zameraní na pestovanie rôznych vedných disciplín, a my si niekedy málo uvedomujeme, že aj vďaka nim patríme k tej blahobytnnejšej časti ľudstva.

Druhý dôvod je kultivácia myslenia našej spoločnosti. Zaráža ma napríklad nedostatok logického uvažovania a prežívanie presvedčenia, že zákonitosti fungovania ľudskej spoločnosti sa dajú prekonať silou vôle. Nedávno to demonštrovali naši vládni predstavitelia, ktorí počítajú s eurofondami ako hlavným zdrojom riešenia mnohých problémov Slovenska a pritom odmietajú znášať primeranú časť bremena aktuálnej utečeneckej krízy. Európski daňoví poplatníci predsa nebudú integráciu do európskeho kultúrneho priestoru financovať spoločensťu, ktoré o to nemá skutočný záujem.

Ako iný veľký problém slovenskej spoločnosti vnímam degradáciu systému vzdelávania. Poznám výborných a nadšených učiteľov, ale hrozivé je porovnanie počtu našich mladých, ktorí dali prednosť štúdiu v zahraničí s počtom zahraničných študentov na Slovensku. Vieme o tom všetci, ale nevidím dostatočne silnú snahu o zvrátenie tohoto trendu. Veľmi by som uvítal analýzu, prečo v našej spoločnosti pretrvávajú takéto veľké problémy, a tiež návod čo by ľudia ako ja mohli s tým robiť.

Toto sú veľmi veľké problémy, avšak sú aj ďalšie významné témy, ako napríklad oblasť organizácie vedy: na Slovensku absentuje základný výskum v oblastiach ako je energetika alebo doprava. Asi by to nemalo prekvapovať, sú to interdisciplinárne oblasti, v ktorých sa nedá spoliehať na samoorganizáciu výskumníkov. Vidím tu veľké možnosti pre spoločenských vedcov významne prispieť k pozitívnemu vývoju.

Nakoniec som si nechal takú drobnosť, týka sa nášho výskumného tímu z Elektrotechnického ústavu. Roky sa nám nedarí prilákať do našich radov kolegyne-výskumníčky. Mali sme na návštevách (najdlhšia trvala 3 roky) mladé dámy z iných krajín, ale to bolo maximum, čo sa nám podarilo. Ak by sa našiel odborník v oblasti rodovej rovnosti, ktorý by nám poradil, čo máme v našom funovaní zmeniť, boli by sme mu veľmi povďační.

Spoločenským vedcom preto želám veľa trpezlivosti a originálnych myšlienok.